

Η ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΘΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΕΝΑ

Δημοσιογράφου - Συγγραφέως

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΕΝΑΣ

Ἡ Ἀμερική, ἡ μεγάλη καὶ κραταιὰ αὐτὴ Ὑπερατλαντικὴ Δημοκρατία, ποῦ τὸ ὄνομα καὶ ἡ φήμη τῆς ἔχουν ἀπλωθεῖ σ' ὅλο τὸν κόσμο, ἡ πατρίδα τοῦ Οὐασιγκτῶνος, τοῦ Τζέφερσον, τοῦ Λίνκολν καὶ τόσων ἄλλων ἱστορικῶν μορφῶν, ἡρώων καὶ θεμελιωτῶν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς, δὲν εἶναι μονάχα γνωστὴ καὶ ἀκουστὴ γιὰ τὸν πλοῦτο τῆς καὶ τὸν τεράστιο ἀληθινὰ μηχανικὸ ἐξοπλισμὸ τῆς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς φιλελεύθερους δημοκρατικοὺς θεσμοὺς καὶ τὸν ἀνώτερο πολιτισμὸ τῆς.

Γιὰ μᾶς ἰδιαίτερα τοὺς Ἑλληνας, ἡ μεγάλη αὐτὴ χώρα, εἶναι ἰδιαίτερα προσφιλεῖς καὶ ζωτικότερα ἐνδιαφέρουσα κ' ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἓνας σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν συμπατριωτῶν μας (τὸ 1)8 περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πατρίδος μας) ζῆ ἐλεύθερα καὶ εὐημερεῖ μέσα στοὺς κόλπους τῆς, μετέχων κ' ἀπολαμβάνων ὅλων τῶν ἀγαθῶν τῆς εὐνομίας καὶ τῆς ἰσότητος.

Ἡ σταδιακὴ ἐγκατάσταση τόσων ἑκατοντάδων χιλιάδων Ἑλλήνων μεταναστῶν (1.000.000 περίπου) στὴ μακρινὴ αὐτὴ χώρα καὶ ἡ δημιουργία κέντρων ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ οικονομικῆς δραστηριότητος μέσα στοὺς κόλπους τῆς, εἶναι ἀπὸ τὰ ἐκπληκτικότερα φαινόμενα κ' ἀπ' τὰ λαμπρότερα ἐπιτεύγματα ποῦ ἀναφέρει ἡ ἱστορία τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ στὶς σελίδες τῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμα τοῦ Ἰάσονος — τοῦ πρώτου μυθικοῦ μετανάστου — καὶ τῆς θρυλικῆς ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας του, τῶν ἀπωτάτων ἑκείων μυθικῶν χρόνων, μέχρι τῆς σήμερον.

Χρειάστηκαν βέβαια, διαδοχικοὶ χρονικοὶ σταθμοί, στὴ μακρότατη κ' ἀσταμάτητη αὐτὴ πορεία τοῦ ἑλληνα μετανάστη, ποῦ ἡ ἀδυσώπητη μοῖρα τῆς φυλῆς του, ὤθει καὶ κινεῖ αὐτὸν πάντα πρὸς τοὺς ἀγνωστους κόσμους, γιὰ νὰ συντελεστῇ τὸ θαῦμα!

Ἐνδιαφέρον θὰ ἦταν βέβαια, νὰ γνωρίζαμε ἐκείνους ποῦ ἔκαναν τὴν ἀρχή, πότε δηλ. πρωτοπάτησε ἑλληνικὸ πόδι στὴν εὐλογημένη αὐτὴ Γῆ τῶν δολλαρίων καὶ ποιοὶ ἦταν οἱ ἥρωικοὶ ἐκείνοι πρόδρομοι καὶ πρωτομάρτυρες ποῦ ἀνοιξαν τοὺς ὑπερωκεανίους δρόμους στὰ διαδοχικὰ μετέπειτα καραβάνια τῶν μεταναστῶν ποῦ τὴ κατέκλυσαν. Τοῦτο ὅμως χρῆζει μελέτης κ' ἔρευνας πολλῆς κ' ἀποτελεῖ θέμα ποῦ ἀφορᾷ τὸν ἱστορικὸ.

Πάντως ὑπάρχουν πηγές ποῦ μᾶς παρέχουν ἐνδείξεις ὅτι, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴ ἀκόμα τοῦ Κολόμβου, ὑπῆρχαν ριψοκίνδυνοι τυχодиῶχτες Γραικοί, ποῦ πλανιόνταν γύρω ἀπ' τὰ ὄρια τῆς ἀγνωστῆς (τότε) νέας ταύτης Γῆς πρὸς ἀναζήτησιν τύχης, εὐκαιρίας δηλαδή, γιὰ τὴν ἀπόκτηση χρυσοῦ...!

Σύμφωνα μ' αὐτὲς — τὶς ἐνδείξεις — οἱ πρώτοι Ἑλληνας μετανάστες στὴν Ἀμερικανικὴ Γῆ, ἀναφαίνονται κατὰ τὸν 16^ο πρὸς τὸν 17^ο αἰῶνα, μεμονωμένοι βέβαια καὶ σποραδικοί, ναυαγοὶ μᾶλλον ἢ καὶ στασιαστὲς πληρωμάτων ὠκεανοπόρων πλοίων, ποῦ κείνους τοὺς καιροὺς, θαλασσοδέρνονταν γύρω ἀπ' τὶς ἄξενες (τότε) ἀκτές τῶν πλουτοφόρων τούτων κτήσεων κ' ἀποικιῶν τοῦ Στέμματος τῆς Βρεταννικῆς Αὐτοκρατορίας.

Κατὰ τὸν 18^ο αἰῶνα, ἀνευρίσκουμε ἱκανὸ ἀριθμὸ ἑλλήνων μεταναστῶν ἐκ τῆς δούλης (τότε ἀκόμα) Ἑλλάδος,

Λαογράφος, δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς ἐκ Κεραμιδίου τοῦ Βόλου. Ἐνθουσιώδης πατριώτης καὶ ἐκ τῶν γλαφυρωτάτων συγγραφέων. Διὰ τῆς περιγραφῆς του ζωντάνεψε τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς Θεσσαλίας καὶ ἔδωσε ἀνάγλυφον τὴν παλαιὰν ζωὴν τῶν Θεσσαλῶν. Διαμείνας ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Ἀμερικῇ εἰργάσθη διὰ τὴν πρόοδον καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀποδήμων Θεσσαλῶν, αἱ δὲ ἀνταποκρίσεις του ἐξ Ἀμερικῆς εἰς τὰς Θεσσαλικὰς ἐφημερίδας ζωντανεύουν τοὺς πόθους καὶ τοὺς καύμους τῶν ξενητευμένων συμπατριωτῶν μας. Συνεργάτης εἰς πολλὰς ἐφημερίδας τοῦ Βόλου καὶ τοῦ Περιοδικοῦ «Ξένια» ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα διὰ τὴν διάσωσιν τῶν πατριῶν ἠθῶν καὶ ἔθιμων τῆς Θεσσαλίας. Εἰς ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν μας.

ἐγκαταστημένων στὴ Ν. Ὑόρκη, τὴ Ν. Ὀρλεάνη καὶ σὲ διάφορα ἄλλα παράλια ἀστικὰ κέντρα κ' ἀγροτικὰ διαμερίσματα τῆς χώρας, ὡς τοῦτο συνάγεται καὶ μαρτυρεῖται, καὶ ἐκ τοῦ ἱδρυτικοῦ τοῦ ἑλληνοορθοδόξου Ἰναοῦ τῆς «Ἀγίας Τριάδος» στὴ Ν. Ὀρλεάνη, ἀναγερθέντος κατὰ τὸ 1864, κ' ἐξ ἄλλων ἐπίσης περιστατικῶν καὶ στοιχείων.

Ἀπὸ τὰ μέσα ὅμως τοῦ 19^{ου} αἰῶνος καὶ μέχρι τῶν πρώτων δεκαετηρίδων τοῦ παρόντος — ὁπότε μὲ τὸν γνωστὸ νόμο περὶ ἀναλογιῶν, ἐτέθησαν οἱ ἰσχύοντες φραγμοὶ καὶ περιορισμοὶ — ἡ μεταναστευτικὴ κίνησις τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν Ἀμερικῇ ἐντείνεται καὶ τὸ ρεῦμα ὁλονὲν ὀγκούμενο, προσλαμβάνει μορφή καὶ διαστάσεις ὁμαδικῆς φυγῆς πρὸς τὴ Γῆ τῶν δολλαρίων... ἀνθρώπων ἐκ τῶν φτωχότερων τάξεων τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ πρῶτο, βραδύτερα ὅμως καὶ μετέπειτα κ' ἐκ τῶν ἀστικῶν κέντρων, πολιτῶν μορφωμένων, ἐπιστημόνων, κληρικῶν, καλλιτεχνῶν, διδασκάλων κ.λ.π.

Οἱ συνθήκες βέβαια τῆς ζωῆς καὶ οἱ ἀπαιτήσεις τῆς ἐργασίας κατὰ τὰ πρῶτα στάδια, ἦσαν ἀφάνταστα σκληρῆς καὶ στενάχωρες, γιὰ τοὺς πρωτόβγαλτους ἰδίᾳ ἐκείνους μετανάστες, ποῦ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ κινῶνται καὶ νὰ διαβιοῦν μέσα σὲ ξένη κ' ἀγνωστὴ χώρα, ἀνάμεσα σ' ἓνα πολυσύνθετο κόσμον, ἀποτελούμενον ἀπὸ κάθε καρυδιάς καρῦδι, χωρὶς τὴ γνώση τῆς γλώσσας τοῦ τόπου καὶ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς καὶ χωρὶς ἄλλα ἀνώτερα γραμματικὰ ἐφόδια καὶ στοιχεῖα.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως, δημιουργοῦνται Βάσεις καὶ Σταθμοὶ — πρώτων βοηθειῶν, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα — σὲ κάθε πολιτεία (καφενεῖα, ἐστιατόρια καὶ λοιπὰ κέντρα ἑλληνι-

ΠΕΤΡΟΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἐπίλεκτον μέλος τῶν ἀποδήμων Θεσσαλῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς, ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἰδρύσεως τοῦ εὐεργετικῶς καὶ εὐφήμως δράσαντος Θεσσαλικοῦ Συλλόγου «ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ», τοῦ ὁποῦ ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος Πρόεδρος. Ἀφῆκεν ἀγαθὴν μνήμην εἰς ὄλους τοὺς συμπατριώτας διὰ τὴν ἐξαίρετον δράσιν, ἴδια κατὰ τὰς πολὺ κρίσιμους στιγμὰς ποῦ διήρχετο τὸ Ἔθνος μας.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

ΑΠΟΔΗΜΟΙ ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΠΟΥ

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ ΤΣΙΓΚΑΡΙΔΑΣ

Ἐκ Πύλης τῶν Τρικάλων. Εὐρίσκειται εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βοστώνης Μηχανολόγος - Ἡλεκτρολόγος. Τυχάνει ἰδρυτῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ ἐργοστασίου «Microwane», ὃ κύκλος δὲ τῶν ἐργασιῶν του φθάνει καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΑΡΟΦΥΛΛΟΥ

Ἐπίλεκτον μέλος τοῦ «Ἀσκληπιῦ», Συλλόγου ἐκ τῶν πλέον δραστηρίων καὶ ἐθνωφελῶν, οἵτινες συνεκροτήθησαν εἰς τὴν Ξένην πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐν τῇ γενετείρᾳ Ἑλλάδι δυναστευομένων καὶ μαρτυρούντων συμπατριωτῶν. Διετέλεσε πρόεδρος Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς μεγάλης ἐκδηλώσεως πρὸς συγκέντρωσιν χρηματικοῦ ποσοῦ διὰ τὴν διάθεσιν καὶ χρησιμοποίησίν του εἰς τὴν πατρίδα μας.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

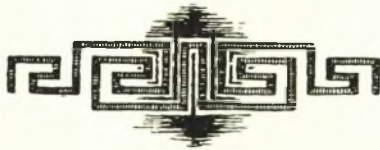
Ἐπίλεκτον μέλος τοῦ Συλλόγου Θεσσαλῶν Ἀμερικῆς «Ἄσκληπιός». Ὅσάκις ἐκλήθη νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τοῦ Ἔθνους, προθύμως ἐσπευσε καὶ δὲν ἐφείσθη κόπου καὶ θυσιῶν, ἵνα φέρῃ εἰς αἴσιον πέρασ τὸ κάθε ἔργον ποῦ τοῦ ἀνετέθη καὶ διεκρίθη παντοῦ.

Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

ΤΙΜΟΥΝ ΤΗΝ ΓΕΝΕΤΕΙΡΑΝ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΣΠΥΡΟΥ

Πρόεδρος του «'Ασκληπιού», επιδείξας λαμπράν δράσιν διά τήν ενίσχυσιν τής μετά τόν Β' παγκόσμιον πόλεμον πενομένης πατρίδος, εἰπών ἐπί λέξει πρὸς τοὺς ἀποδήμους Θεσσαλοὺς τὰ ἑξῆς: «'Εχομε ἱερὸν καθήκον νά φανοῦμε γενναϊοῦδροι καὶ νά δώσωμεν ψωμί στὰ ὄρφανά τῶν ἀδικοσκοτωμένων, νά δώσωμεν ἕως ὅτου πονέσῃ ἡ καρδιά μας» ('Απόσπασμα ἀπὸ λόγον στὰ 30χρονα τοῦ «'Ασκληπιού»).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΠΤΗΣ

'Εκ Σκλήθρου 'Αγιάς. Εἰς ἡλικίαν 18 ἐτῶν μετηγάστειυσεν εἰς 'Αμερικὴν, ἔνθα μετὰ τὰς κεκανονισμένας σπουδάς, ἤσκησεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ συμβολαιογράφου. 'Ανέπτυξεν ἀξιόλογον πνευματικὴν καὶ πατριωτικὴν δράσιν ὡς στέλεχος τῆς 'Ελληνοαμερικανικῆς ὀργανώσεως «ΑΧΕΠΑΝ», τιμηθεὶς πρὸς τοῦτο διὰ τὴν πολυσχιδῆ δράσιν του. *Ἦδη διαμένει εἰς Τρίκαλα τῆς Θεσσαλίας.

ΚΩΝΣΤ. ΤΣΙΓΚΑΡΙΔΑΣ

'Εκ Πύλης Τρικάλων. Εὔρσκεται εἰς 'Ἡνωμένας Πολιτείας 'Αμερικῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935. 'Εσπούδασεν τὴν ὀδοντιατρικὴν ἐπιστήμην εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βοστώνης, λαβὼν ἐκ ταύτης τὸ πτυχίον του. 'Εξασκεῖ ἐπιτυχῶς τὸ ἐπάγγελμα του ἐν τῇ Πολιτεία τῆς Μασσαχουσέτης (BillERICA Mass).

ΘΩΜΑΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Θεσσαλῶν «'Ο 'Ασκληπιός». Κατὰ τὴν θητείαν εἰς τὸ τόσον ὑψηλὸν καὶ τιμητικὸν ἀξίωμα ἠγωνίσθη δι' ὅλων τῶν δυνάμεων, ὅπως συναγείρῃ τοὺς συμπατριώτας καὶ συμπαρισταθοῦν ὅλοι εἰς τὸ πλευρὸν τῶν μαχομένων εἰς τὰ βουνά τῆς Βορείου 'Ηπείρου Συνελλήνων.

κά) πού οί κατοπινοί, οί διαδοχικά μετέπειτα δηλ. αποβιβαζόμενοι όμογενείς, εύρισκαν αποκούμπι, ήθικα στήριγμα, προστασία και καθοδήγηση στα πρώτα βήματά τους.

Σήμερα, μέσα στη μεγάλη και φιλόξενη Ἀμερική, ζοῦν και προάγονται περί τὸ ένα (1) εκατομμύριο περίπου όμογενείς, συγκεντρωμένοι σέ πυκνές συμπαγεῖς μάζες σ' όλα γενικά τὰ μεγάλα αστικά και βιομηχανικά κέντρα και διαμερίσματα αὐτῆς.

Σ' όλες σχεδόν τῖς πολυάνθρωπες πολιτεῖες τῆς Β. Ἀμερικῆς και τοῦ Καναδά, υπάρχουν σήμερα ἑλληνικές παροικίες, οργανωμένες σέ Κοινότητες ἀνοθοῦσες, με Ναοὺς και Σχολεῖα — ἡμερήσια, νυχτερινά, απογευματινά, Κατηχητικά — λέσχες, Βιβλιοθήκες κι ἄλλα κέντρα πνευματικά κ' ἐπιμορφωτικά, κοινοτικῆς, Συλλογικῆς και Ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας και δραστηριότητος.

Ὁ ἐπισκεπτόμενος τῖς ἑλληνικές παροικίες και τὰ κέντρα τους σήμερα στήν Ἀμερική, μένει με τὴν ἐντύπωση ὅτι βρίσκεται μέσα σέ μιὰ ἄλλη νέα Ἑλλάδα ἀναγεννημένη, σφύζουσα ἀπὸ ζωῆ, ἔθνικὸ παλμὸ και οἰκονομική εὐρωστία!

Σωματεῖα, Σύλλογοι, Πατριωτικὲς Ἐνώσεις κι Ἀδελφότητες και παντοειδεῖς Ὀργανώσεις, ἄλλες με τοπικούς περιωρισμένους σκοποὺς κι ἄλλες με ἀνώτερες κ' εὐρύτερες ἐπιδιώξεις, όλες κι όλα ἀστόσο μαζί, ἕνα και μόνο ὑπηρετοῦν κοινὸ σκοπὸ: τὴ διατήρηση και διάσωση τῶν φυλετικῶν γνωρισμάτων μέσα στη μεγάλη αὐτὴ χώρα με τὸν πολυσύνθετο πληθυσμὸ τῆς — γλώσσας, θρησκείας και ἱστορικῶν παραδόσεων — και τὴν καλλιέργεια τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀγάπης και τῆς λατρείας πρὸς τὴν αἰωνία Ἑλλάδα!

Μέσα στήν Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Σωματείων και Ὀργανώσεων τῆς Ἀμερικῆς, ἐξέχουσα θέση κατέχει ἡ περιώνυμη γιὰ τὴν ἔθνικὴ δράση τῆς ἄλλοτε, «Πανελλήνιος Ἐνωσις» γνωστὴ στὸ Πανελλήνιο (ἀπὸ κείνα τὰ χρόνια) γιὰ τῖς πολλαπλὲς πρὸς τὸ Ἐθνος ὑπηρεσίες τῆς. Σ' αὐτὴ ὀφείλεται ὁ συναγερμὸς τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους κι ἡ ἀποστολὴ 40 χιλιάδων περίπου στρατευομένων στήν ἀγωνιζόμενη (τότε) Ἑλληνικὴ Πατρίδα!

Τὴ πατριωτικὴ ἐκείνη Ὀργάνωση — μακαρίτισσα τώρα ἄς τὴ ποῦμε — ἀντεκατέστησαν πρὸ 40 περίπου ἐτῶν, οἱ περίφημες Ἑλληνο-Ἀμερικανικὲς Ὀργανώσεις «ΑΧΕΠΑΝ» και «ΓΚΑΠΑΝ» γνωστὲς και στήν Ἑλλάδα ἀπ' τῖς πολύκροτες ἐτήσιες ἐκδρομὲς τῶν μελῶν τους κι ἀπ' τὴ κοινωνικὴ κ' ἔθνικὴ δράση τους.

Χάρῖς στη δρᾶση κ' ἐπιρροὴ τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν και τὸ ἐφαρμοζόμενο ἔκτοτε ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα τῶν διαφόρων Σχολῶν στοὺς Ἑλληνόπαιδες, ἡ θέση τοῦ ἑλλην. στοιχείου μέσα στήν οἰκονομική, κοινωνικὴ και πολιτικὴ ζωὴ τῆς Ἀμερικῆς, ἔχει σημαντικώτατα προαχθῆ κι ἡ ἠθικὴ ἀξία του ἐπίσης ἔχει παρά πάντων ἀναγνωρισθῆ, σάν παράγοντος προόδου και πολιτισμοῦ μέσα στη συμπολιτεία.

Ἀξιόλογα εἶναι ἀληθινὰ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς προόδου τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς, σέ σχέση βέβαια και σύγκριση με τὴ πρόοδο στοιχείων ἄλλων ἐθνοτήτων, και στὸν κλάδο βέβαια τὸν οἰκονομικὸ, ἄλλα και στὸν πνευματικὸ, καλλιτεχνικὸ κ' ἐπιστημονικὸ τομέα ἐπίσης.

Σὲ χιλιάδες ἀριθμοῦνται σήμερα οἱ Ἑλληνες ἐπιστήμονες στήν Ἀμερική (ιατροί, δικηγόροι, καθηγητὲς κλπ.) και οἱ καλλιτέχνες (ζωγράφοι, γλύπτες, μουσικοί, ἠθοποιοὶ κλπ.) και ἀρκετὲς οἱ διασημότητες, σ' ὄλους γενικά τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης και τῆς καλλιτεχνίας, πού τιμοῦν τὸ Ἑλληνικὸ ὄνομα στὸν νέο Κόσμο.

Σύμφωνα με στοιχεῖα πού μᾶς παρέχει ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς — Βορείου και Νοτίου — σέ μιὰ πρόσφατὴ ἔκδοσή τῆς, στίς Ἡν. Πολιτεῖες υπάρχουν σήμερα 400 ἑλλην. Κοινότητες, 393 Κοινοτικὸί Ναοί, 420 ἑφημέριοι (Ἱερο-

διάκονοι, Ἱεροδιδάσκαλοι κλπ.), 409 ἡμερήσια Κοινοτικὰ Ἑλλην. Σχολεῖα και Ἰδιωτικά, με 18.095 μαθητὲς και μαθήτρες και 432 διδασκάλους και διδασκάλισσες. Ἐπίσης υπάρχουν 414 Κατηχητικά Σχολεῖα με 4.036 κατηχητὲς και κατηχητρίες και 46.495 κατηχόπαιδες.

Κατὰ τὴν αὐτὴ πηγὴ, ἡ μετανάστευση τῶν ἑλληνικῆς καταγωγῆς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἄρχισε ἀπὸ τοῦ ἔτους 1870, τὰ δὲ θεμέλια τοῦ πρώτου ἑλληνο-ὀρθοδόξου Ναοῦ τῆς «Ἀγ. Τριάδος» στή Ν. Ὀρλεάνη, ἐτέθησαν τὸ 1866, πρωτοβουλία ἑλλήνων ἐμπόρων.

Η ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ — ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ —

Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Βορείου και Νοτίου Ἀμερικῆς, ἰδρυθεῖσα τὸν Μάιο τοῦ 1922 με ἔδρα τὴ Ν. Ὑόρκη, κάτω ἀπὸ τὴ πνευματικὴ και διοικητικὴ ἐξάρτηση τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὑποδιαιρεῖται σέ 10 ἐπισκοπικὲς περιφέρειες. Ἐξ αὐτῶν δύο ἔχουν τῖς ἔδρες στή Ν. Ἀμερική και Ἀυστραλία και ὀκτώ (8) στίς Ἡν. Πολιτεῖες.

Τὸ πνευματικὸ, ὀργανωτικὸ, ἐκπαιδευτικὸ και διοικητικὸ τῆς ἔργο και τὸ κοινοτικὸ τῆς ἐπίσης, εἶναι πλουσιώτατο σέ ἐπιτεύγματα, κατὰ τὰ 40 αὐτὰ ἔτη τῆς ζωῆς τῆς, σ' ὄλους γενικά αὐτοὺς τοὺς τομεῖς τῆς πολὺπλευρῆς ἐργασίας τῆς. Ὁ χῶρος μας, βέβαια, δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀνάλυση κι ἀνάπτυξη τοῦ πνευματικοῦ και κοινωνικοῦ τῆς ἔργου. Θ' ἀναφέρουμε ὅμως περιληπτικὰ τρία ἀπ' τὰ πιὸ ἀξιόλογα και σημαντικὰ καθιδρύματά τῆς. Τὴν Ἱερά Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τὴν Ἀκαδημία Ἀγ. Βασιλείου και τὴ Φιλόπτωχο Ἀδελφότητα.

«Ὁ Τιμὸς Σταυρὸς» ἰδρύθηκε και λειτουργεῖ — με ἔδρα τὴ Βοστώνη — ἀπὸ τοῦ 1937, με τὸν σκοπὸ, τὸν καταρτισμὸ Ἱερέων ἐκ τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς νέας γενεᾶς, με προπαρασκευαστικὴ τάξη γιὰ τοὺς νέους πού ἐπιθυμοῦν νὰ τεθοῦν στήν ὑπηρεσία τοῦ Εὐαγγελίου. Στὴ Σχολὴ αὐτὴ ἡ φοίτηση εἶναι ἐξαετῆς, γίνονται δὲ δεχτοὶ ἀπόφοιτοὶ Γυμνασίου.

Ἡ «Ἀκαδημία Ἀγ. Βασιλείου» ἰδρύθηκε και λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1944, κ' ἔχει σάν σκοπὸν τὸν καταρτισμὸ διδασκαλισσῶν ἐκ τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς γενεᾶς.

Τὸ ἴδρυμα τοῦτο, περιλαμβάνει και Διδασκαλικὸ Κολλεῖο, Δημ. Σχολεῖο, Ἡμιγυμνάσιο, Κατηχητικὸ, Φροντιστήριο κλπ., ὡς και Ὀρφανοτροφεῖο ἠγλέων με 144 τροφίμους. Ἀπὸ τοῦ Σεπ)βρίου τοῦ 1959 λειτουργεῖ και Ὀρφανοτροφεῖο Ἀρρένων με 25 τροφίμους ὡς και Νηπιαγωγεῖα. Ἡ Ἀκαδημία διαθέτει ἐπιβλητικὸ συγκρότημα κτιρίων, με προοπτικὴ τὴν ἰδρυση κ' Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, ἐνισχύεται δὲ στὸ πολὺπλευρο τοῦτο ἔργο τῆς, κι ἀπὸ τὴν Ἑλληνο-αμερικανικὴ ὀργάνωση «ΑΧΕΠΑ».

«ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ — ΠΡΟΝΟΙΑ»

Ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ μετὰξὺ ἄλλων φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων και πνευματικῶν κέντρων στή Ν. Ὑόρκη κι ἄλλαχοῦ, διατηρεῖ και Γηροκομεῖο, διάφορα ἑλληνικὰ Σχολεῖα, τμῆμα Υἱοθεσιῶν, ὀργάνωση Κοινωνικῆς Πρόνοιας και Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα, διακλαδομένη σέ 367 ἑλλην. Κοινότητες. Παράλληλα με τὴν ἐνίσχυση και γενναϊοδωρία τῆς «ΑΧΕΠΑ», ἡ μεγάλη ὀργάνωση «Παναρκαδικὴ Ὀμοσπονδία» ἀπεφάσισε τὴν ἀνέγερση Γυμναστηρίου, ἐντὸς τοῦ μεγάλου περιβόλου τῆς Ἀκαδημίας και τὸν πλουτισμὸ αὐτοῦ. Πλουσιώτατες εἶναι κι οἱ ἐκδόσεις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, με ἐπίσημο ὄργανο αὐτῆς τὸ μηνιαῖο περιοδικὸ «Ὁρθόδοξος Παρατηρητής».

Τώρα ἄς προστεθῆ και τοῦτο: ὅτι στήν ὄλη αὐτὴ, τὴν ἀληθινὰ θαυμάσια ὀργάνωση τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων στήν Ἀμερική, σημαντικὰ συνέβαλε και συμβάλλει και ὁ ἑλληνοφώνος τύπος — ἡμερήσιος και περιοδικός — και ἰδιὰ οἱ

δύο μεγάλες καθημερινές ἐφημερίδες τῆς Ν. Ὑόρκης «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» καὶ «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» μὲ τὶς ποικίλες, ἀλλὰ καὶ πλουσιώτατες σὲ ὕλη εἰκονογραφημένες ἐκδόσεις τους, πατριωτικοῦ πάντοτε περιεχομένου, πού σάν σκοπὸ τους μοναδικὸ ἔχουν, τὴ διατήρηση κι' ἀνύψωση τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ καὶ τὴ καλλιέργεια τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀγάπης τῆς νέας Ἑλληνο-αμερικανικῆς γενεᾶς πρὸς τὴ πατρίδα τῶν φώτων καὶ τῆς σοφίας, τὴ κοιτίδα καὶ μητέρα τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν αἰώνια Ἑλλάδα!

Πάντως, ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς, ἀποτελεῖ σήμερα κεφάλαιο μέγα, γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Πατρίδα καὶ πρέπει νὰ διαφυλαχθῆ με στοργή, ἢ ἱστορικὴ ἀνάγκη, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑπέρτατο Ἐθνικὸ συμφέρον, τὸ ἀπαιτεῖ!..

ΟΙ ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΙ — ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΑΥΤΩΝ

Ἐνα σημαντικὸ τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Β. Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Καναδά, ἀποτελοῦν οἱ Θεσσαλικῆς καταγωγῆς ὁμογενεῖς, Ἑλληνες ὑπήκοοι κ' ἐκ γενετῆς ἢ καὶ πολιτογραφησέως ἀμερικανοὶ πολῖτες. Δὲν ὑπάρχει βέβαια στατιστικὴ, ἀλλὰ κατὰ προχειροὺς ὑπολογισμοὺς, οἱ ἀνὰ τὸν Ν. κόσμῳ διαβιούντες Θεσσαλοὶ ἀνέρχονται σὲ 60 - 70 χιλιάδες περίπου, κατεσπαρμένοι κι' αὐτοί, κατὰ τὴν αὐτὴ ἀναλογία μὲ τοὺς λοιποὺς ὁμογενεῖς, στὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδά: Ν. Ὑόρκη, Δεντρώιτ, Σικάγο, Φιλαδέλφεια, Βοστώνη, Λόελ, Μόντρεαλ κλπ., ὅπου πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν διακριθεῖ καὶ γιὰ τὸ ἐμπορικὸ κ' ἐπιχειρηματικὸ τους γενικὰ πνεῦμα ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ τους κατάρτησιν καὶ τὴ Κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ τους ἐπίσης δράσιν.

Γιὰ τὴν Ἱστορία, ἀξίζει νὰ σημειωθοῦν ἐδῶ, τὰ ὀνόματα τῶν δύο μεγαλωνύμων Θεσσαλῶν πατριωτῶν: Ἀπ. Ρήγγα καὶ Δημ. Πολυμέρη, τοῦ πρώτου ἀπὸ τὰ Κανάλια τοῦ Βόλου καὶ τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὴ Ζαγορά τοῦ Πηλίου, πού ὑπῆρξαν καὶ οἱ πρωτοπόροι τῶν Θεσ(λ)ῶν μεταναστῶν στὴ χώρα αὐτὴ, ἀλλὰ κι οἱ μετέπειτα συμπαραστάτες καὶ καθοδηγητῆς ὄλων σχεδὸν τῶν Θεσσαλῶν πού τοὺς ἀκολουθοῦσαν καὶ ἰδίᾳ ἐκείνων πού ἀποβιβαζόμενοι στὴ Ν. Ὑόρκη, χωρὶς συστάσεις ἄλλες καὶ γνωριμίες, ἀναζητοῦσαν κάποιο ἠθικὸ στήριγμα κι' ἀποκοῦμπι, μέσα σ' ἕνα ἄγνωστο ὀλότελα γι' αὐτοὺς (τότε) κόσμῳ, πού θὰ τοὺς βοηθοῦσε στὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας κι ἀξιοποίησίν τους.

Ἀξίζε βέβαια, νὰ ρίξουμε λίγῳ, ἔστω κι' ἀμυδρὸ φῶς δημοσιότητος, πᾶνω στὶς μορφές τῶν Θεσσαλῶν αὐτῶν πατριωτῶν — Ἀπ. Ρήγγα ἀπὸ τὰ Κανάλια καὶ Δημ. Πολυμέρη ἀπὸ τὴ Ζαγορά — πού παιδιὰ ἀμούστακα τότε ἀκόμα, βρέθηκαν (κατὰ τὸ 1880 συντροφημένοι στὴ Ν. Ὑόρκη, στοὺς χρόνους ἐκείνους, πού ἡ μεγάλη αὐτὴ κοσμοπολιτεία βρισκόνταν πᾶνω στὸν οἰκοδομικὸ τῆς ὀργασμοῦ καὶ στὴ διαμόρφωσίν της, καὶ πού μὲ μόνᾳ ἐφόδια — τὰ παιδιὰ αὐτὰ — τὸ θάρρος, τὴν ἐργατικότητα κ' ἐπινοητικότητα καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸ τους δαιμόνιο, μπόρεσαν μὲσα σὲ λίγα χρόνια, ἀπὸ μικροπωλητῆς σιγαρέττων, καφέ, λεμονάδων καὶ παγωτῶν, νὰ ἐξελιχθοῦν σὲ Μένετζερς καὶ Μπίξενμειν (ἐπιχειρηματίας), νὰ δημιουργήσουν δηλαδὴ ἀξιόλογες ἐπιχειρήσεις Ξενοδοχείων Ὑπνου καὶ Φαγητοῦ, στὴ πιὸ κεντρικὴ καὶ πολυσύχναστη γωνία τῆς ἀπέραντης αὐτῆς πολιτείας, κατάντικρυ σχεδὸν τῆς ἐξόδου τοῦ «Γράνδ Σεντράλ» — τοῦ μεγαλυτέρου σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ τοῦ κόσμου — καὶ μὲ τὸν καιρὸ νὰ γίνουν κύριοι καὶ κάτοχοι ὄλων τοῦ τεραστίου σὲ ὄγκο καὶ διαστάσεις ἀκινήτου!

Ἀλήθεια, ποῖος Ἑλληνας ἐπίσημος ἢ ἀνεπίσημος, μετανάστης ἢ περαστικός δὲ πέρασε ἀπὸ κεῖ μέσα καὶ δὲν ἔννοιωσεν τὸ ψυχικὸ ξεκούρασμα ἀναπνέοντας τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς μακρινῆς γλυκεῖας καὶ γαλανῆς Πατρίδος!!

Ναί, τὸ Μέγαρο ἐκεῖνο τῶν Ρήγγα καὶ Πολυμέρη — τὸ «ΑΘΗΝΑΙ» — μὲ τοὺς ξενῶνες του, ἦταν ἕνα κομμάτι Ἑλλάδος μὲσα στὴ καρδιά τῆς Ἀμερικανικῆς κοσμοπολιτείας!!

Ἦταν τὸ ἐντευκτήριον καὶ τὸ μοναδικὸ τότε πνευματικὸ κέντρο τῶν διανοουμένων Ἑλλήνων καὶ ὄλων γενικὰ τῶν παραγόντων τῆς ἑλληνικῆς παροικίας τῆς Ν. Ὑόρκης.

Μέσα στὰ πολυτελῆ σαλόνια τῶν Ξενοδοχείων Ρήγγα καὶ Πολυμέρη, συνάζονταν κάθε τόσο οἱ πρόκριτοι καὶ πέρνανε ἀποφάσεις καὶ γιὰ τ' ἀφορῶντα τὴ παροικία καὶ τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς Ἀμερικῆς ζητήματα καὶ γιὰ Ἐθνικοὺς ἐπίσης σκοποὺς, διεξαγωγῆ ἐράνων κ.λ.π.

Κατὰ τὸ 1924, κουρασμένοι πιά ἀπὸ τὴν πολυετῆ ἐργασία, ἀλλὰ κι ἀπὸ δολλάρια, μεταβίβασαν τὴν ἐπιχειρήσιν τους σὲ μεγάλη Ἀμερικανικὴ Ἑταιρεία καὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς πενταετίας καὶ τὴ κυριότητα τοῦ ἀκινήτου, ἀντὶ ἑκατοντάδων χιλιάδων δολλαρίων. Μὲ τὸ τεράστιο αὐτὸ — γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη — φορτίο τῶν δολλαρίων κι ἀποθεμάτων τους, οἱ φτωχοὶ κι' ἀσχημοὶ ἄλλοτε ἐκεῖνοι Θεσσαλοὶ μετανάστες, κατῆλθαν στὴν Ἑλλάδα πολυτάλαντοι τώρα, καὶ ὁ μὲν Ἀπ. Ρήγγας ἐπεδόθηκε ἔκτοτε σ' ἐφοπλιστικὲς ἐπιχειρήσεις, ὁ δὲ Δημ. Πολυμέρης, διέθεσε τὸν πλοῦτον του, ἐνεργετῶντας τὸν τόπον του — τὴν ἀγαπημένην του Ζαγορά — καὶ τὸ Πῆλιο γενικότερα. Τὸ ὄνομά του ἔχει ἤδη συνδεθεῖ μὲ τὰ περίφημα πολυμέρη κληροδοτήματα Ζαγορᾶς καὶ μὲ τὸ ὀδικὸ δίκτυο τοῦ Πηλίου.

Ἄς σημειωθῆ τώρα σάν λεπτομέρεια, ὅτι ὁ Δημ. Πολυμέρης — ἀείμνηστος κι' αὐτὸς — ἦταν ὁ πρῶτος πού πήρε θέση στὸν τιμητικὸ κατάλογο τῶν δωρητῶν καὶ εἰσφορέωντῆς «Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας τῶν Θεσσαλῶν» κατὰ τὴν ἰδρυσήν της, μὲ τὴ πρώτη του ἐκείνη εἰσφορά ἐκ δρχ. 5.000, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1929.

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

Οἱ Θεσσαλοὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Καναδά, εἶναι ὀργανωμένοι κι' αὐτοὶ σὲ πλεῖστα ὅσα Σωματεία, Συλλόγους καὶ Ἀδελφότητες, τοπικοῦ κατὰ τὸ πλεῖστον χαρακτήρου, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν κοινωνικῶν μικροαναγκῶν τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τῶν μελῶν τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ γενικότερους κι ἀνώτερους ἐπίσης σκοποὺς κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ πατριωτικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἀπὸ τὰ παλαιότερα, θὰ σημειώσωμε ἐδῶ τὴν Ἀδελφότητα τῶν Κεραμιδιωτῶν μὲ κοινωνικὴ δράσιν ἀξιολογῆ καὶ τὴ μετέπειτα «Πατριωτικὴ Ἐνωσις» στὸ Χάρτφορντ τῆς Καννεκτικούτῆς. Ἀπὸ τὰ σημερινὰ, τὰ πιὸ σημαντικὰ ἐξ ὄλων τῶν Θεσσαλικῶν Σωματείων εἶναι ὁ «Ἀσκληπιὸς» μὲ ἔδρα τὴ Ν. Ὑόρκη, ἡ γυναικεῖα ὀργάνωσις «Θέτις» καὶ τὸ γνωστὸ πού φέρει τὸν τίτλον «Ρήγγας Φεραῖος» μὲ τὴν περίφημη γυναικεῖα ὀργάνωσιν αὐτοῦ «Ἡ Πηνελόπη» μὲ ἔδρα τὴ Βοστώνη καὶ παρμυτήματα στὸ Δετρώιτς Μίτσιγκαν καὶ σὲ διάφορες ἄλλες πολιτείες.

Τὴ Διοίκησιν τῶν Σωματείων τούτων καὶ ὀργανώσεων ἀπετέλεσαν κατὰ καιροὺς καὶ ἀποτελοῦν, οἱ ἐπιφανέστεροι ἐκ τῶν ἀποδήμων Θεσσαλῶν στὴν Ἀμερικὴ, πού μὲ τὴ γνώσιν καὶ τὴ δραστηριότητά τους, τὸ κύρος καὶ τὴν ἐπιρροήν τους, τίς σχέσεις καὶ τίς γνωριμίες τους μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀμερικανικῶν Ἀρχῶν κ' ἐπισήμων, ἀνύψωσαν αὐτὰ σὲ ὀργανώσεις περιωπῆς κύρους καὶ πατριωτικῆς ἀκτινοβολίας.

Μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἐπιφανῶν Θεσσαλῶν πατριωτῶν πού δροῦν στὸ προσκήνιον καὶ πρωτοστατοῦν στὴν ὀργάνωσιν τῶν ὁμογενῶν καὶ σὲ κάθε κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ κίνησιν, ἀναφέρουμε ἐνδειχτικὰ τοὺς κ.κ. Γ. Ράπτη, Κ. Τσαγκάδα, Δ. Γκιάτα, Σεκλεζιάτη κλπ. ἐκ τῶν ζωτικότερων παραγόντων τοῦ ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ στὴ μεγάλη αὐτὴ συμπολιτεία.

Ὁ κ. Γεώργ. Ράπτης Συμβολαιογράφος

ἐκ Σκλήθρου τῆς Ἀγιάς, ἐνθουσιώδης, ἀλλὰ καὶ βαθυστόχαστος πατριώτης, προικισμένος μὲ πλούσια ψυχικὰ καὶ διανοητικὰ χαρίσματα, ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας εἶχε ἀφιερωθεῖ μὲ ἱεραποστολικὸ ἀληθινὰ ζῆλο στὴν ὀργάνωση τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς Ἀμερικῆς καὶ στὴ μελέτη τῶν προβλημάτων ποὺ ἀφοροῦν τὴ νέα ἑλληνο-ἀμερικανικὴ γενεά, τὴ διατήρηση δηλονότι τῶν ἑλληνοπαίδων στὰ πάτρια ἦθη, ἔθιμα καὶ παραδόσεις τοῦ ἔθνους, πιστεύοντας ὅτι τὰ ἑλληνοπαῖδα αὐτά, τὰ γεννηθέντα στὴ μεγάλη αὐτὴ πατρίδα, γιὰ νὰ διατηρήσουν τὰ φυλετικὰ τῶν γνωρίσματα μέσα στὴν ἀπέραντη χοάνη τοῦ ἀμερικανικοῦ χωνευτηρίου — τὴ πίστη καὶ τὴ γλώσσα τῶν πατέρων τους καὶ τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀγάπης πρὸς τὴ γενέτειρα τῶν γονέων τους — εἶναι ἀνάγκη νὰ τύχουν ἑλληνοπρεποῦς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας, ὥστε ἐμπνεόμενα κι αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἐνδοξὴ ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς πατρίδας, νὰ ὑπερηφανεύωνται γιὰ τὴ καταγωγή τους.

Ναί, αὐτὴ ἡ ἀνάγκη ὠδήγησε τοὺς ἐπίλεκτους ὁμογενεῖς τῆς Ἀμερικῆς, στὴν ἴδρυση τῶν δύο μεγάλων ἑλληνο-ἀμερικανικῶν ὀργανώσεων «ΑΧΕΠΑΝ» καὶ «ΓΚΑΠΑΝ» καὶ στὴν ἀπὸ κοινὸ ἐνίσχυση τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος τῆς ἑλληνοορθόδοξου ἐκκλησίας στὴ χώρα αὐτή.

Ὁ κ. Γ. Ράπτης — ἐπίλεκτο ἡγετικὸ στέλεχος τῆς «Ἀχέπαν» καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματῶν τους, ἔχει μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία, ποὺ ἀξίζει νὰ σημειώσωμε περιληπτικὰ ἓνα μέρος αὐτῆς:

Τὸ 1907 σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν ἐγκαταστάθηκε τὸ πρῶτον στὴ Ν. Ὑόρκη καὶ τὸ 1909 κατατάχθηκε στὸν Ἱερὸ Λόχο τῶν ἑλληνοπαίδων ποὺ εἶχε ἰδρύσει ὁ τότε πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος στὴν Οὐάσιγκτων, ἀείμνηστος Λ. Κορομηλάς.

Τὸ 1913 ἴδρυσαν μὲ τὸν Ζαχ. Ζαχαρὸ καὶ τὸν Βασ. Φιλίππιδη στὸ Δετρώιτ Μίτσιγκαν, Θεσσαλομακεδονικὸ Σύλλογο, στὸν ὁποῖο ὀφείλεται ἡ ἴδρυση Ναοῦ καὶ ἑλληνικοῦ Σχολείου στὴν πόλη αὐτὴ καὶ ἡ διεξαγωγή ἐράνων γιὰ τοὺς τραυματίες τῶν πολέμων, ὡς καὶ ἡ ἀποστολὴ ἀλευρῶν στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν ἀποκλεισμὸ καὶ 5.000 δολλαρίων στὸν ἐθνικὸ μας στόλο.

Τὸ 1918 διέκοψε τὰ μαθήματά του στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Δετρώιτ γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα, κατὰ τὸν πόλεμο ἐκεῖνο, στὸν Ἀμερικανικὸ Στρατό.

Ἰδρυτὴς καὶ διοικητὴς τῆς ἑλληνο-ἀμερικανικῆς ὀργάνωσης Ἀπομάχων τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ἠγήθηκε ἐνὸς τμήματος αὐτῆς κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκδρομὴ τῶν Λεγεωναρίων τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1930, συναποκομίζοντας σημαίες κ' ἐμβλήματα τῶν 48 τότε Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς — δώρων συμβολικῶν — ἐκ μέρους τῶν Κυβερνητῶν, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, παρασημοφορηθεὶς ὑπὸ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Ἐλευθ. Βενιζέλου.

Κατὰ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1938, ἠγήθηκα τῆς ἐκδρομῆς στὴν Ἑλλάδα τῶν «Υἱῶν τοῦ Περικλέους» τμήματος τῆς «ΑΧΕΠΑΝ», παραμείνας ἔκτοτε εἰς Ἑλλάδα.

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ἐνετάχθη αὐθόρμητα στὴ συμμαχικὴ στρατιωτικὴ ἀποστολὴ τοῦ Force 133 τῆς Ὄργαν. Ο.Σ.Σ., ὅπου καὶ τοῦ ἀπονεμήθηκε πιστοποιητικὸ Μ. Πατριώτου παρὰ τοῦ Στρατάρχου Ἀλεξάνδερ, Διοικητοῦ Συμμαχικῶν δυνάμεων Μεσογείου, εἰς ἀναγνώριση τῶν ὑπηρεσιῶν του. Μετὰ τὴ λήξη τοῦ πολέμου ἐπανακάμφασι εἰς Ἀμερικὴν, ἐσυνέχισε τὴν κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ του δράση. Ἦδη ἀπὸ Σετίας εὐρίσκεται εἰς Ἑλλάδα, ἐγκατεστημένος στὰ Τρίκαλα Θεσσαλίας.

Ἄξιο ἰδιαίτερης μνείας εἶναι τὸ σχέδιο τοῦ κ. Ράπτη καὶ ἡ προσπάθειά του ὅπως συμπήξῃ οἰκονομικοὺς ὁμίλους στὴν Ἀμερικὴ, μὲ πρόγραμμα καὶ σκοπὸ νὰ μεταφερθοῦν τὰ κεφάλαιά τους στὴν Ἑλλάδα γιὰ ἐπενδύσεις.

Δυστυχῶς καμμιὰ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση δὲν ἐνδιαφέρθηκε ὡς τὰ τώρα σοβαρὰ γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ κεφάλαιο

— κεφάλαιο Ἐθνικὸ — ποὺ λέγεται «Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς», ἀλλ' οὔτε καὶ σκέφτηκε νὰ ἐνθαρρύνῃ τουλάχιστον τέτοιες φιλότιμες πατριωτικὲς ἐκδηλώσεις καὶ διαθέσεις μὲ ἀνάλογο νομοθετικὰ μέτρα, ὥστε καὶ τὴ κάθοδο τῶν ἑλληνοαμερικανικῶν κεφαλαίων στὴν Ἑλλάδα νὰ διευκολύνῃ καὶ τὴν ἀσφάλεια τῶν χρημάτων τῶν ξενητεμένων τέκνων τῆς Πατρίδος ἐπίσης νὰ κατοχυρώσῃ ἀπὸ κάθε ἐνδεχομένη μεταβολὴ περιστάσεων κι ἀπὸ κάθε ἀντιξοότητα.

Ὁ Κων. Τσαγκάδας διαπρεπὴς Δικηγόρος καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἐπίσης ἀξιωματῶν καὶ ἡγετικῶν τῆς «ΑΧΕΠΑΝ» στελεχῶν ἐκ Σκλήθρου τῆς Ἀγιάς καὶ αὐτὸς καταγόμενος, κατέχει διακεκριμένη θέση μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τῆς Ἀμερικῆς ἐκτιμώμενος παρά πάντων γιὰ τὸ ἐξαίρετο ἦθος καὶ τὸν χαρακτήρα του.

Ὁ κ. Κων. Τσαγκάδας εἶναι γνωστὸς καὶ στὸ βῆμα τοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου τῶν Ἀθηνῶν «ΠΑΡΝΑΣΟΣ» ἀπὸ τὶς ὁμιλίαις του καὶ στὸ εὐρύτερο ἐπίσης ἑλληνικὸ κοινὸ ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ τῶν «ΑΧΕΠΑΝ» στὴν Ἑλλάδα τὸ 1936 ὡς Ἀρχηγοῦ τότε τῶν μελῶν τῆς ὀργάνωσης αὐτῆς, ἀλλὰ κι ἀπὸ τὴ κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ δράση του γενικώτερα καὶ τὶς συχνῆς ἐπίσης ἐπισκέψεις του στὴν ἀγαπημένη του Θεσσαλικὴ πατρίδα.

Θὰ ἦταν βέβαια παράλειψη ἐὰν στὸ Κεφάλαιο τοῦτο τῶν προσωπικοτήτων τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, δὲ δίναμε τὴν ἀνάλογο τιμητικὴν θέσιν στὶς φυσιογνωμίας δυὸ ἀκόμα ἐπιλέκτων πατριωτῶν, ποὺ τιμοῦν τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα στὸ νέο κόσμον τῶν κ.κ. Κων. Διαμαντῆ καὶ Κων. Ματαραγκιάτη.

Ὁ Κων. Διαμαντῆς — Charles Diamond, ὅπως εἶναι γνωστὸς — ἐκ Καρδίτσης καταγόμενος καὶ ἐκ τῶν ζωτικωτέρων παραγόντων τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, κατέχει ἐξέχουσα θέσιν μεταξὺ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς περιφέρειας ἰδίᾳ τῆς πολιτείας Wayne Michigan, ὅπου καὶ πολιτεύεται. Ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἐκεῖ δράση κ' ἐπιρροή του, τὸν κατέστησαν ὄνομαστο καὶ δημοφιλέστατο σ' ὅλη γενικὰ τὴν ἐκλογικὴ περιφέρειά του. Κίνητρο τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἐκλογικῶν ἀγώνων τοῦ κ. Διαμαντῆ εἶναι, ἡ εὐγενὴς φιλοδοξία κ' ἐπιδίωξή του, ὅπως ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος τῆς πολιτείας Michigan ἐξυπηρετήσῃ καὶ προαγάγῃ τὴ θέσιν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου τῆς περιοχῆς του.

Ἐπαλλήλος ἄλλοτε τοῦ Ταμείου τῆς κομιτείας αὐτῆς καὶ ἤδη πρόεδρος τῶν ἐνόρκων τοῦ Κακούργοδικείου τῆς πολιτείας Detroit Mich. ἀνήκει στὸ Δημοκρατικὸ κόμμα τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν, ἐκλεγόμενος κατὰ συνέχεια πρόεδρος τῆς ἑλληνο-ἀμερικανικῆς Δημοκρατικῆς Λέσχης τῆς κομιτείας Wayne Mich. γεγονὸς ποὺ ἀποτελεῖ ἀναγνώριση τῆς ἀξίας καὶ τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν τῆς προσωπικότητός του. Ἐκλεκτὸ ἐπίσης στέλεχος τῆς «ΑΧΕΠΑ» ὑπηρετήσῃ μὲ ἐξαιρετικὴ ἱκανότητα τοὺς σκοποὺς της καὶ ὡς πρόεδρος τοῦ τμήματος Ἄλφα τῆς πολιτείας Detroit, καὶ ὡς ὑπατος μετέπειτα Κυβερνήτης τῆς αὐτῆς ἑλληνο-ἀμερικανικῆς ὀργάνωσης, τὴν ὁποία καὶ ἀντιπροσώπευσε κατὰ καιροὺς σὲ πλείστα ὅσα ἐθνικὰ κατὰ τόπους συνέδρια.

Ὡς Διοικητὴς ἐξ ἄλλου τοῦ ἑλληνο-ἀμερικανικοῦ τμήματος 100 τῆς Ἀμερικανικῆς Λεγεῶνος καὶ πρόεδρος τῆς «Πανθεσσαλικῆς Ἐνώσεως Δετρώιτ Μίτς.» Ὁ κ. Κων. Διαμαντῆς ἀνέπτυξε ἀξιόλογη δράση, ἀποσπᾶσας τὴ γενικὴ ἀναγνώριση κι ἐκτίμησι ἐκ μέρους τῶν παραγόντων τῶν μεγάλων αὐτῶν Ὄργανώσεων, γιὰ τὶς ἐξοχες ἀληθινὰ ὑπηρεσίες του.

Πάντως, ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ του σὲ ὅλες γενικὰ τῆς ἐθνικο-θηρησκευτικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐκδηλώσεις τῆς ἑλληνικῆς παροικίας Δετρώιτ καὶ ὁ πρωτεύωντας ρόλος του, σὲ ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὸν ἑλληνισμὸ τῆς

Ἀμερικῆς θέματα καὶ προβλήματα, τὸν ἀνύψωσαν στὴ συνείδηση τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου τῆς παροικίας του καὶ τὸν ἐπέβαλαν στὴν ἀγάπη κ' ἐκτίμηση τοῦ ἑλληνισμοῦ γενικώτερα, στὴ μεγάλη αὐτὴ χώρα τῆς Ὑπερατλαντικῆς δημοκρατίας.

Mr. Charles N. Diamonde

18,911 Lindsay St. Detroit 35, Michigan

(Στοιχεῖα κ. Γεωργ. Ράπτη)

U.S.A.

ΚΩΝΣΤ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΙΩΤΗΣ

Ὁ κ. Κων. Ματαραγκιώτης — Cus MARTIN, ὅπως εἶναι ἐκεῖ γνωστός — ἐκ Τρικάλων τῆς Θεσσαλίας καταγόμενος καὶ ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν ἐγκατεστημένος στὴ πόλη Des Moines Iowa τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, χαίρει φήμης μεγάλου καὶ θερμοῦ πατριώτου, μὲ πλοῦσια ἀληθινὰ αἰσθήματα καὶ ἀξιοθαύμαστη κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ δράση.

Σ' αὐτὸν ὀφείλεται καὶ στὶς ἄοκνες καὶ ἐπίπονες προσπάθειες κ' ἐνέργειές του, ἡ συλλογὴ καὶ ἀποστολὴ — ἐξ ἰδίων καὶ ἀτομικῶν του κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξόδων — 60.000 περίπου δεμάτων κάθε εἶδους ρουχισμοῦ, ὑποδημάτων καὶ ἄλλων χρειωδῶν ἀνάγκης, πρὸς ἀνακούφιση τῶν βομβοπλήκτων Τρικάλων καὶ Καρδίτσας κατὰ τὸ 1941, ὅτε ἡ περιοχὴ αὐτὴ ὑπέστη τὴν ἐπιδρομὴ καὶ τὸν ἄγριο βομβαρδισμό ἐκ μέρους ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων. Χάρις δὲ στὴ μεγάλη ἐπιρροή του ἀσκούσε καὶ ἀσκεῖ ἡ προσωπικότητά του στὴ περιφέρειά του, ἐπέτυχε ὅπως ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ W.H.O. τῆς πολιτείας Des Moines ἐγκαινιάσει καὶ θέσει σὲ λειτουργία — στὸν Σταθμὸ του — τακτικὴ ἡμερήσια ἐκπομπὴ ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ βομβαρδισμοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα τῆ συλλογῆ καὶ ἀποστολῆ δεμάτων βοηθείας ἐκ μέρους ἀμερικανικῶν οἰκογενειῶν, στὴν ἀγωνιζομένη τότε Ἑλλάδα!

Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο τοῦ Δήμου Τρικκαίων, εἰς ἀναγνώριση τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐτίμησε αὐτὸν, ἀπαθανάτησαν τὸ ὄνομά του, μὲ τὴν μετονομασίαν μίᾳ ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἀρτηριῶν τῶν Τρικάλων, εἰς ὁδὸν Κ. Ματαραγκιώτη.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἐξ ἄλλου Κυβέρνηση, εἰσηγουμένου τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς στὴν Οὐασινγκτὼνα, ἐτίμησε τὸν κ. Κ. Ματαραγκιώτη, παρασημοφορήσασα αὐτὸν, γιὰ τὶς διακεκριμένες πρὸς τὴ πατρίδα ὑπηρεσίες του.

Ὁ κ. Κων. Ματαραγκιώτης, τυγχάνει καὶ ἐνεργὸ μέλος τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος στὴ πόλη Des Moines, ἐκλεγείς πολλάκις καὶ πρόεδρος αὐτῆς, ὡς καὶ τοῦ τμήματος τῆς «ΑΧΕΠΑ» τῆς αὐτῆς πολιτείας καὶ περιοχῆς τὴν ὁποία καὶ ἀντεπροσώπευε κατὰ καιροὺς, κατὰ τὰ ἐτήσια αὐτῆς Ἐθνικὰ Συνέδρια.

(Στοιχεῖα κ. Γεωργ. Ράπτη)

Mr. Gust Martin

640 38th St. Des Moines Ia

Εὐχῆς βέβαια ἔργο θὰ ἦταν, εἰάν οἱ ἐπιφανεῖς αὐτοὶ Θεσσαλοὶ πατριῶτες ποὺ κτέχουν θέση ἡγετικὴ ἀνάμεσα στὶς χιλιάδες τῶν ἀποδήμων συμπατριωτῶν μας, διατηροῦσαν στενωτέρη σχέση κ' ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλῶν, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ Πνευματικὸ Κέντρο, ἀλλὰ καὶ τὸν συνδετικὸ δεσμό τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς τέκνων τῆς Θεσσαλίας, γιὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς ἔργου καὶ προαγωγὴ τῶν κοινῶν σκοπῶν κ' ἐπιδιώξεων.

ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΒΡΑΔΥΝΗ ΑΓΑΠΗ

Γ. ΑΝΘΟΥΣΗ

Γιατί νὰ ἔρθεις τόσο ἀργά, τώρα ποὺ δὲν μοῦ μένει μιὰ στάλα πίστες καὶ καρποὶ εἶναι σάπιοι τὰ ὄνειρά μου· μιὰ νέα ἡ ψυχὴ μου καλογοιᾶ, σ' ἄδειο κελλὶ κλεισμένη καὶ πνίγει μὲς τὶς προσευχῆς τὰ λόγια τοῦ ἔρωτά μου.

Ἦ νὰ μποροῦσες μιὰ χαρὰ μέσα μου ν' ἀναστήσεις νὰ μὴ τὴν πνίξει ἡ ἐπίβουλη πικρὴ μου ἀμφιβολία, τὴν ἄδεια ὑδρία τῆς καρδιάς μὲ ἀγάπη νὰ γεμίσεις, Ἐσύ, ποὺ εἶσαι ὡς θλιβερὴ τοῦ πόνου μου ἀρμονία.

Μὰ μήτε ἐσένα ἡ ἀνοιξη στοὺ μετωπὸ σου ἀνθίζει καὶ σένα ὁ πόνος — μέλισσα — σοῦ φίλησε τὰ χεῖλη· σβηστή ἡ φωτιὰ τῆς νιότης σου ποὺ ὡς μυγδαλιὰ λυγίζει τοῦ καιροῦ ὁ ἀγέρας στοὺ βουβὸ σκοτεινιασμένο δεῖλι.

Κι' ἡ ἀγάπη μου δὲν εἶναι πιά ἡ γεμάτη περηφάνεια κόρη ποὺ ἐπόθει τὸ ἄπειρο στὰ χέρια νὰ κρατήσῃ· βαστᾶ τοῦ πόνου αἱμάτινα τὰ θλιβερά στεφάνια καὶ μὲ τὰ ρόδα τῆς πικρῆς καρδιάς τάχει στολίσει.

Πίσω μᾶς ἄφησε ἡ ζωὴ σὰ μιὰ κακιὰ μητέρα· ὅλα μᾶς κούρασαν γι' αὐτὸ κι' ἡ ἀγάπη μας ἄς γίνῃ σὰ μιὰ γεμάτη θαλπωρὴ τοῦ φθινοπώρου ἡμέρα, μὲ ἥλιο θερμὸ τὴν ἄρρωστη ψυχὴ μας νὰ πρᾶνῃ.

Κ Ο Ρ Α Σ Ι

Δ. ΑΤΣΑΛΗ

Κοράσι δεκοχτάχρονο νεραΐδογεννημένο.
Ὁρφάνεια δὲν ἐγεύτηκε σὰ μίσηπεν ὁ Κύρης,
τί τὴν ἐστάθηκ' ἀδερφός, κύρης καὶ κηδεμόνας.
Πάνω στὴ νειότη τὴν πολλὴ τὸν Κωνσταντὴν ὀρέχτη,
τὸν Κωνσταντὴ τῆς Κερατσῶς ποὺ τονε κράζαν λύκο.
Μὰ ὁ Κωσταντῆς ὁ καπερὸς ἄλλοῦθε ναι γερμένους.
Σ' ἀπελπισμένον παλεμὸ μὲ στοιχειωμένες φάρες.
Καὶ μιὰ μικρὴ διαβόλισσα μαύρισε τὴν καρδιά του
καὶ τοῦδωκε διπλὸν καῦμὸ καὶ τονε δέρν' ὁ πόνος.
Ὅμως τ' ἀδέρφι τὸ καλὸ τὴν εἶχε κανακάρα.
Πιάνει μηνάει τοῦ Κωσταντῆ νὰ ῥθοῦνε σὲ κουβέντα.
— «Ἄκου, ἀδερφέ μου Κωσταντῆ, ἄκου καλέ μου φίλε.
Ἡ κοπελλιὰ μεγάλωσε κι' ἀποζητᾶ τὸν ἄντρα.
Κάλλιο ἔχω νᾶναι δάσκαλος ὁ Κωσταντῆς ὁ λύκος,
κάλλιο ἔχω νᾶναι μπεσαλῆς ἀφέντης στοὺ κορμί της,
παρὰ νὰ τὴνε δῶ στερνὰ σὲ χέρια μολεμένα.»
— «Ἄκου καὶ σὺ σταυραδερφέ, ἄκου καλέ μου φίλε.
Ἐχω τὸν πόνου ἔξάδερφο τὴν πίκρα μακαντάση,
πουρνὸ μὲ δέρν' ὁ Χάροντας βράδυ τὸν μακελλεύω,
καὶ θέλω νᾶμαι λεύτερος νὰ κονταροχτυπιέμαι
μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ μὲ πατοῦν στὴν πλάτη καὶ στο
σβέρκο.

Κι' εἶμαι σὰν ὄρνιο νησικὸ π' ὀρέγεται ψοφίμα...
Μὲ κυβερνᾶν τὰ πάθια μου, τὴν ἀφεντιά μου τρέμω.
Δὲν ἔχω ἔμπρός μου τὸν καιρὸ, πίσω μου τὸ κουράγιο,
νὰ ρίξω σ' ἄμυαλη ποδιὰ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου.
Μὲ παραστέκεις δάσκαλο κι' ἀφέντη στοὺ κορμί της
κι' ἐγὼ νογῶ τὴν μπιστικιά στὴ λύπη καὶ τὸν πόνου,
νὰ μοῦ γλυκαίνει τὸ χαμὸ στοῦ μακελλιοῦ τὶς μπόρες».